

Način klanjanja dženaze namaza za umrlu osobu

[Bosanski – Bosnian – بوسني]

Usama b. Gurm el-Gamidi

Prijevod: Senad Muhić

Revizija:
Ersan Grahovac

2013 - 1434

IslamHouse.com

﴿ صفة الصلاة على المَيِّت ﴾

« باللغة البوسنية »

أسامة بن غرم الغامدي

ترجمة: سناد موهيتش

مراجعة:

أرسان غراهوفاتس

2013 - 1434

IslamHouse.com

Način klanjanja dženaze namaza za umrlu osobu

Imam Šafija u svome *Musnedu* bilježi od Ebu Umame b. Sehla da ga je jedan od ashaba obavjestio: „Sunnet je prilikom obavljanja dženaze namaza sljedeće: Imam treba donijeti početni tekbir, zatim proučiti suru Fatihu u sebi tiho, potom donijeti salavat na Poslanika, a nakon toga iskreno moliti Allaha za umrlu osobu, te na kraju treba da preda selam u sebi tiho.“¹

1. Umrla osoba se treba staviti ispred imama, a on treba da stane na spram glave ukoliko je umrli muško, i glava umrloga treba da bude na desnoj strani imama. Ukoliko je umrla osoba žensko, imam će stati na sredinu, tj. naspram stomaka, a muktedije (klanjači) će se poredati iza imama.

Dokaz ovome je predaja koju bilježi imam Tirmizi od Enesa da je klanjao dženazu jednom čovjeku pa je stao na spram njegove glave, a kada je klanjao ženskoj osobi stao je na sredinu tabuta. El-'Ala je upitao: „Da li si to vidio da čini Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem? Enes mu je odgovorio: „Da, i kada je završio kazao je: 'Zapamtite ovo.'“²

---

¹ Bilježi imam Šafija u svome *Musnedu*, 359., a ispravnim ga je ocijenio Albani u djelu *Irvau-l-galil*.

² Bilježi Ebu Davud, 2/66-67., Tirmizi, 2/146., i ocijenio ga je dobrim, yatim Ibn Madže, Ahmed, 3/118, 204., Tahavi, 1/283.,

Također skupina muhaddisa bilježi od Semure da je klanjao iza Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, dženazu jednoj ženi koja je preselila dok je bila u postporođajnom ciklusu, pa je stajao na sredini tabuta.³

a) Sunnet je da prilikom dženaze bude tri saffa, a dokaz tome je predaja koju bilježe Ebu Davud i Tirmizi od Malika b. Hubejre, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Nema nijednog vjernika koji umre, pa mu dženazu klanjaju muslimani čiji broj doseže tri saffa, a da mu neće biti oprošteno.**“⁴

Taberani bilježi od Ebu Umame sljedeće riječi: „**Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je klanjao dženazu, a sa njim je bila grupa od sedam ljudi, pa je napravio tri saffa: u prvom saffu su bila trojica, u drugom i trećem po dvojica.**“⁵

Bejheki, 4/32., Tajalisi, br. 2149., i ispravnim ga je ocijenio Albani u djelu *Ahkam-l-džennazeti*, str. 139.

³ Bilježi Buhari, 3/156-157., i Muslim, 3/60., i ovo je njegova verzija.

⁴ Bilježi Ahmed, 4/79., i ovo je njegov verzija, zatim Ebu Davud, 2/63., Tirmizi, 2/143., Ibn Madže, 1/454., Ibn Sa'd, 7/420., Taberani, 19/258., Ebu Ja'la, br. 6831., Hakim, 1/362-363., Bejheki, 4/30.

⁵ Bilježi Taberani u *El-Mu'džemul-Kebiru*, br. 7785., zatim Hejsemi u svome djelu *Medžme'u-z-zevaid*, 3/32., u čijem se lancu nalazi Ibn Lehi'a o čijoj pouzdanosti ima govora.

b) Pohvalno je da na dženazi bude što veći broj klanjača, a dokaz tome je predaja koju prenose Muslim i Tirmizi od Aiše, da je Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, kazao: „**Nema nijednog umrloga muslimana kojem će dženazu klanjati stotinu ljudi doveći za njega, a da ta dova i zagovornišтво ne budu prihvaćeni.**“⁶

Ibn Abbas prenosi da je čuo Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, kako kaže: „**Nema nijednog umrloga muslimana kojem će dženazu klanjati četrdeset ljudi koji Allahu ne pripisuju druga, a da im Allah neće dozvoliti da mu čine šefa'at.**“⁷

Imam Ahmed je govorio nekim novotarima: „Između nas i vas će presuditi broj prisutnih na dženazi.“ Kada je umro, Ahmedu je dženazu klanjalo više od milion muslimana, a islam je primilo dvadeset hiljada jevreja i kršćana, kao što to spominje Ibn Tejmije u djelu *Medžmu'u-l-fetava*.

c) Ukoliko imam klanja dženazu umrlom dječaku ili djevojčici ili pak pobačenom djetetu, treba da stane na spram njih kao što staje i kad je u pitanju odrasla muška ili ženska osoba.

---

⁶ Bilježi Muslim, 3/53.

⁷ Bilježi Muslim, br. 948.

d) Ukoliko bude više umrlih osoba, postupiće se na sljedeći način: do imama će se prvo staviti odrasli muškarci, zatim dječaci, potom odrasle žene, a onda djevojčice. Ukoliko budu tri umrle osobe: dječak, muškarac i žena, prvo će se staviti odrasli muškarac, potom dječak, a onda odrasla žena, stim da se mora paziti da umrli budu poredani tako da imam stoji u isto vrijeme naspram glave odraslog muškarca i dječaka i naspram stomaka žene.

Dokaz ovome je predaja koju bilježi Bejheki, a u kojoj stoji: „Ibn Omer je klanjao dženazu umrlim ženama i muškarcima kojih je bilo ukupno devet, pa je muškarce postavio bliže imamu, a žene bliže kibli.“⁸

Bilježe Ebu Davud i Nesai od Ammara b. Ebi Ammara, koji je bio oslobođeni rob Harisa da je kazao: „Bio sam prisutan na dženazi Ummu Kulsum i njenog sina, pa su postavili dječaka odmah do imama, a ja sam kazao da tako ne treba. Tu su bili Ibn Abbas, Ebu Se'id El-Hudri, Ebu Katade i Ebu Hurejre i svi su kazali da je takav način sunnet.“⁹

---

⁸ Bilježi Bejheki, br. 6710., i Darekutni, br. 13.

⁹ Bilježi Ebu Davud, 2/66., i ovo je njegova verzija, a istim putem hadis prenose i Bejheki, 4/33., i en-Nesai, 1/280. Lanac prenosilaca ovog hadisa je ispravan po Muslimovim kriterijima. Imam Nevevi u svome djelu *El-Medžmu'*, 5/224., veli: „Lanac je ispravan, a Ammar

e) Ako bude grupa muškaraca kojima treba obaviti dženazu, onda će se u tome slučaju prvi do imama staviti onaj koji je najbolje poznao Allahovu knjigu i ko je bio najbolji u vjeri, jer je i Poslanik prilikom ukopa davao prednost onome ko je više Kur'ana poznao.“

f) Nema smetnje da imam prije klanjanja same dženaze, ukoliko je umrli nepoznat, obavijesti klanjače da li se radi o muškoj ili ženskoj osobi, kako bi se moglo dobiti za umrloga spominjući zamjenicu koja mu pripada. Ovako se postupa u mnogim džamijama, a posebno u Mekki i Medini. Međutim, ukoliko umrlome dženazu klanja samo njegova porodica i bližnji, onda nema potrebe da se obavještava, jer u većini slučajeva zna se o kome se radi.

Nema problema čak ni kada imam ne bi nikako upoznao ljude o kome se radi, a oni koji klanjanju dženazu će donijeti nijjet da klanjaju za umrloga koji je pred njima i to je dovoljno, a Allah najbolje zna.

2. Imam će donijeti početni tekbir, izgovarajući riječi Allahu ekber, dižući ruke (dlanove) naspram

---

koji se spominje u hadisu je iz generacije tabi'ina i ocijenjen je kao pouzdan po jedinstvenom stavu učenjaka.

ramena ili naspram ušiju, ispruženih prstiju, ne skupljajući ih potpuno, niti raširujući, okrećući dlanove prema kibli.

3. Staviće desnu ruku na lijevu, držeći ih na prsima.

4. Pogled će mu biti usmjeren prema mjestu na koje glavu spušta na sedždu, pognute glave.

5. Proučiće euzu i bismillu u sebi tiho, neće učiti početnu dovu koja se inače uči prije Fatihe, jer nije preneseno da je Poslanik, sallallahu alejhiu ve sellem, ovamo postupao. Nakon toga će proučiti suru Fatihu, a poslije nje neće učiti ništa. To će činiti u sebi tiho, bez obzira radilo se o imamu ili onome ko klanja iza njega i svejedno da li bila noć ili dan. Dokaz ovome je predaja koju prenosi Ummu Šurejk El-Ensarije u kojoj stoji sljedeće: **„Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, nam je naredio da prilikom dženaze učimo suru Fatihu, da ne učimo dovu koja se uči prije nje i da nakon Fatihe ne učimo suru.**“¹⁰

---

¹⁰ Bilježi Ibn Madže, br. 1496., a slabim ga je ocijenio Albani.

Bilježi Buhari od Talha b. Abdullaha b. Aufa da je rekao: „**Klanjao sam iza Ibn Abbasa, a on je učio suru Fatihu, te je nakon toga kazao: To sam učinio kako bi znali da je sunnet.**“¹¹

6. Potom će imam donijeti drugi tekbir, na isti način kao i prvi put. Podizanje ruku je sunnet. Zatim će proučiti salavate koji glase: *Allāhumme salli 'alā Muhammedin ve 'alā āli Muhammed kemā sallaĵte 'āla Ibrāhīme ve 'āla āli Ibrāhīme, inneke Hamidūn Medžīd. Allāhumme bārik 'alā Muhammedin ve 'alā āli Muhammed kemā bārekte 'alā Ibrāhīme ve 'alā āli Ibrāhīme, inneke Hamīdun Medžīd.*

Allahu, podari svoj salavat Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario Ibrahimu i porodicu Ibrahimovoj, Ti si, uistinu, Hvaljeni i Slavljeni. Allahu, podari bereket Muhammedu i porodici Muhammedovoj, kao što si podario Ibrahimu i porodici Ibrahimovoj, Ti si, uistinu, Hvaljeni i Slavljeni.

7. Potom će donijeti treći tekbir, dižući ruke, a zatim će učiti dove koje su prenešene od Poslanika, sallallahu alejhi ve sellem, a ako bi učio i neke druge dove, ne bi bilo sporno.

---

¹¹ Bilježi Buhari, br. 1335.

Rekao je Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem: „**Kada budete učili dove za umrloga, iskreni u tome budite.**“¹²

U nastavku ćemo spomenut samo neke dove koje se uče na dženazi:

a) Od Aufa b. Malika se prenosi da je kazao: „Allahov Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, je jedne prilike klanjao dženazu, a ja sam zapamtio dovu koju je učio: *Allahumma-gfir lehu ve-rhamhu ve' afihi va'fu 'anhu ve ekrim nuzulehu ve vessi' mudhalehu vagsilhu bi-l-mai ve-s-seldži ve-l-beredi ve neqqihi mine-l-hataja kema neqqajt e-s-sevbe-l-ebjeda mined-denes ve ebdilhu daren hajren min darihi ve ehlen hajren min ehlihi ve zevdžen hajren min zevdžih i ve edhilhu-l-džennete ve e'izhu min 'azabi-l-kabri (ev azabi-n-nari).*“

Što u prijevodu znači: „Allahu, oprost i smiluj se, grijeh mu pobriši i sačuvaj ga, počasnim ga mjestom blagodari i širokim učini ulazak u kabur, očisti ga vodom, snijegom i gradom, očisti ga od grijeha kao što bijelu odjeću čistiš od prljavštine. Udijeli mu kuću (ahiretsku) bolju od njegove dunjalučke i suprugu bolju od njegove

---

¹² Bilježi Ebu Davud, 2/68., Ibn Madže, br. 1497., Ibn Hibban u svome *Sahihu*, br. 754., Bejheki, 4/40., putem Ebu Hurejre, a Albani ga je ocijenio dobrim.

dunjalučke. U Džennet ga uvedi i zaštiti ga kaburske kazne (i od vatre džehenemske)!¹³

Veli Auf b. Malik: „Poželio sam zbog te dove da sam ja na mjestu umrloga.“¹³

b) Od Ebu Hurejre se prenosi da bi Poslanik, kada bi klanjao džezazu učio sljedeću dovu: *Allahumma-gfir li hajjina ve mejjitina ve šahidina ve gaibina ve sagirina ve kebirina ve zekerina ve unsana. Allahumme men ahjejtuhu minna fe ahjihi' ale-l-islami ve men teveffejtuhu minna fe teveffehu 'ale-l-imani. Allahumme la tahrinna edžrehu ve la tudillena ba' dehu.*

Što u prijevodu znači: „Allahu, oprosti našim živima i našim mrtvima, našim prisutnim i našim odsutnim, našim mlađima i našim starima, muškim i ženskim! Allahu, onoga koga poživiš među nama, učini da živi u islamu, a onoga koga na ahiret preseliš, preseli ga u imanu! Allahu, ne uskrati nas Tvojih nagrada njemu i ne skreni nas s pravoga puta poslije njega!“¹⁴

---

¹³ Bilježi Muslim, 3/59,60.

¹⁴ Bilježi Ebu Davud, 2/68., i ovo je njegova verzija, Tirmizi, 2/141., Ibn Madže, 1/456., Bejheki, 4/41., putem Muhammeda b. Ibrahima Et-Tejmija, od Ebu Seleme, Ibn Hibban u svome *Sahihu*, br. 757., Hakim, 1/358., Bejheki, Ahmed, 2/368., putem Jahje b. Ebi Kesira od Ebu Seleme sličan hadis, u kojem se ne nalaze riječi: *Allahumme la tahrinna...* One se nalaze kod Ebu Davuda i Ibn Hibbana, osim što je

c) Kada bi Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, klanjao dženzu govorio bi: ***Allahumme 'abduke ve-bnu emetike ihtadže ila rahmetike ve Ente Ganijjun 'an 'azabihi, in kane muhsinen fe zid fi hasenatihi, ve in kane musien fe tedžavez' anhu.***

Što u prijevodu znači: „Allahu, rob Tvoj, sin robinje Tvoje, potreban je milosti Tvoje, a Tebi ne treba kazna njegova. Ako bude dobročinitelj, povećaj broj njegovih djela, a ako bude grješnik, ne obaziri se na grijehе njegove!“¹⁵

Prenesene su mnoge dove iz Poslanikovog Sunneta i prakse prvih generacija i klanjač može da izabere koju hoće. On može dovitи bilo kojom dovom, ali je ipak bolje da uči dove koje su prenesene u Sunnetu.

d) Ako umrli bude dječak ili djevojčica, treba učiti dovu za roditelje, jer Poslanik, sallallahu alejhi ve sellem, veli: „**Pobačenom djetetu se klanja dženzu a roditeljima se uči dova da im Allah oprosti i da im se smiluje.**“¹⁶

---

rečeno: ***la tefinna ba'dehu.*** Ispravnim ga je ocijenio Albani u knjiz *Ahkamu-l-dženaiz.*

¹⁵ Bilježi Taberani u djelu *El-Mu'džemul-kebir*, 22/249., 647., i Hakim, 1/359.

¹⁶ Bilježi Ebu Davud, br. 3180.

Za dijete ne treba učiti dovu jer ono nema grijeha i ono je zagovornik, a nije ono za koje se zagovara.

Islamski pravници spominju neke dove koje se uče za dijete, od kojih je:

Allahumme-dž'alhu zuhren li validejhi ve feretan ve edžren ve šefi'an mudžaben. Allahumme sekkil bihi mevazinehuma, ve e'azim bihi udžurehuma, ve elhikhu bi salihi selefi-l-mu'minin, vedž'alhu fi kefaleti Ibrahim, vekihi bi rahmetike 'azabi-l-džehim.

Što u prijevodu znači: „Učini ovo dijete da bude od pomoći roditeljima kad im bude najviše trebalo, razlogom zbog kojeg će dobiti nagradu, njihovim zagovornikom od kojeg će se zagovorništvo primiti. Allahu naš, učini da zbog njega vaga roditelja bude teška, povećaj im zbog njega nagradu, sastavi ga sa dobrim vjernicima koji su nas pretekli, učini ga da bude u okrilju Ibrahimovom, i sačuvaj ga Svojom milošću patnje džehennemske.“

Buhari u svome *Sahihu* navodi govor Hasana: „Kada se klanja dženaza djetetu, proučice se Fatiha i dova koja glasi: ***Allahume-dž'alhu feretan ve selefen ve edžren.*** – **Allahu, učini ga** onim koji će dobiti nagradu prije nas, onim koji nas je pretekao i zbog kojeg slijedi nagrada.

8. Potom će imam donijeti četvrti tekbir, a nakon njega će malo šutiti, a zatim će predati selam na desnu stranu.